Vierde Jaer. N° 23. Zaterdag, 6 Juny 1857.

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De POSTRYDER verschynt eens per week, 's zaterdags.
Men schryft in te Tongeren by de W^e J.-P. COLLÉE, boekdrukker en uitgever van dit blad, groote markt, n° 20, en by alle postdirecteurs.
Alle toezending van brieven, annoncen, geld, enz, moet gefrankeerd zyn.

Het abonnement vooraf betaelbaer is bepaeld op 5 fr. per jaer.
» » » 3 fr. per half jaer.
Een blad afzonderlyk . . . . . 20 centimen.
De aenkondigingen, per drukregel. . . . 15 »
De reklamen » » . . . . . 25 »

By het zenden van aenkondigingen is eeniedere verzocht duidelyk uit te drukken of dezelve in den POSTRYDER alleen, ofwel ook in het fransch blad, le COURRIER DU LIMBOURG, moeten opgenomen worden. Deze laetste, voor verscheidene achtereenvolgende keeren gegeven, genieten voordeeliger conditiën.

TONGEREN, DEN 6 JUNY.

Wy hebben in ons laetste nummer onze lezers bekend gemaekt met de onlusten welke woensdag en donderdag te Brussel hadden plaets gehad, heden deelen wy byzonderheden mede over de wanorders die in vele andere steden hebben plaets gehad. Men zou zeggen, by het lezen van al die revolutionnaire baldadigheden, dat wy de fransche revolutie lezen van het jaer 90 of van het jaer 1848.

De gebeurtenissen, die nu in ons land plaets hebben, zyn zekerlyk wel de ernstigste waervan wy sedert 't jaer 1830 getuige geweest zyn.

Onze burgerlyke vryheden, gewaerborgd door de roemryke Belgische Constitutie, zyn allen gelykelyk, door hatetyke straetschenderyen, door menigvuldige aenslagen tegen de eigendommen, schandig en geweldig verbroken geweest onder de kreet: *Leve de liberalen, Leve Frère, Weg met de priesters en met de kloosters!*

Die het in de Kamers met de Vrymetselaers en de kerkvervolgers niet houden, nevens Frère, Verhaegen en Tesch, zyn gehoond en gestooten geweest langs de straeten van Brussel, door de uitgedaegde en zamengesnelde omwentelaers van gansch het land, door de woelzieke studenten uit de Universiteiten van Gent en van Brussel, en door vele andere godlooze en zedelooze jongheden, die men overal vindt waer er beestigheden te plegen zyn.

Het ministerie heeft zaterdag een onverwacht besluit genomen; in plaets van het verslag der middensektie over het artikel 70 der liefdadigheidswet en de wyzigingen er op betrekkelyk, af de wachten, heeft het de zittingen der Kamer onderbroken; by het begin dergene van zaterdag, is M. De Decker, minister van inlansche zaken, een koninglyk besluit komen lezen, de werkingen der Kamers opschorsende.

Volgens art. 72 der Constitutie heeft de Koning dat regt, doch de opschorsing mag maer éene maend duren en in denzelfden zittyd niet meer vernieuwd worden ten zy met de toestemming der Kamers.

Men is het eens te Brussel, zoo het schynt, om die opschorsing te aenzien als de intrekking der wet op de liefdadigheid.

De onlusten die in het land ontstaen zyn ten gevolge der stemming der liefdadigheids wet zyn thans gestilt. Wy gaen hier in het kort aenhalen hetgeen in de byzonderste steden van België plaets gehad heeft.

«Men schryft uit Antwerpen:

Zaterdag om negen uren des avonds heeft een groep van ongeveer 3,000 persoonen zich gevormd op de Meir. Eerst heeft de menigte zich gerigt naer de woonst van M. Loos, burgemeester en volksvertegenwoordiger. Hy is hevig toegejuicht geworden. Daerna heeft men de *Brabançonne* gezongen rond het standbeeld van Rubens op het Groen Kerkhof, en een charivari gegeven voor de bureelen van het *Journal d'Anvers*, die zich in de nabyheid bevinden. De menigte heeft zich vervolgens begeven naer de groote markt onder het geroep van *Leve de Koning! Weg de kloosters! De jesuiten de poort uit!* Voor de wooning van van M. Delafaille, volksvertegenwoordiger hebben zich dezelve kreten doen hooren.

Op de groote Markt heeft de wacht de wapens opgenomen, doch de manifestatie heeft onverhinderd haren loop voortgezet.

De kollegiën der jesuiten, Keizer-straet en Korte Nieuwstraet, zyn bestormd geworden. Al de glazen zyn uitgeslagen. Het schepen kollegie, M. den burgemeester aen het hoofd, heeft te vergeefs gepoogd de muiters tot bedaren te brengen. De menigte bestond in dit oogenblik uit ongeveer 4,000 man.

Korts na middernacht scheen de rust hersteld.

Hetgeen men uit Luik heeft vernomen, doet kennen dat de tooneelen van wanorde aldaer zyn gestild, doch allerernstigst zyn geweest. De eigenaer van het *Journal de Liége*, M. Desoer, is met de vivats van de oproerige benden begroet geweest, terwyl men voor de bureelen der *Gazette de Liége* is bekomen roepen en tieren: *Weg met de Gazette! Weg met de kloosters!* Er zyn steenen tegen de deur van de *Gazette* geworpen, maer niets is gebroken. Van daer is de bende naer de Redemptoristen gerukt, doch zy is uiteen gedreven geworden De baldadigen zyn dan naer het kloester der Jesuiten gegaen, en wilden er verwoestingen plegen; maer de kannonniers waren ter plaets, en deze hebben alles aengewend om de orde te handhaven. Er zyn steenen geworpen, en verscheidene soldaten, zegt men, zyn getroffen. Eene worsteling is ontstaen; maer een bataljon voetvolk welk van den steenweg van St-Gilles kwam, heeft de rust hersteld, die den gansch n nacht is blyven duren.

Berigten melden, dat men zaterdag te Namen insgelyks manifestatien heeft gedaen aen M Lelièvre. De representant is op den dorpel zyner deur gekomen en heeft de bevolking bedankt. De paters jesuiten hebben gerustelyk kunnen slapen; geene betoogingen hebben er jegens hen plaets gehad.

Men schryft uit Bergen, 31 mei:

De avond van eergisteren is gestoord geworden door ernstige wanorders. De gestichten der paters Jesuiten en Redemptoristen zyn bestormd geworden door honderde kerels, waer onder men werklieden en vrouwen bemerkte, die onder een woest gehuil de vensters verbraken en de deuren beschadigden. Men is evenwel niet binnen de huizen gedrongen. Enkelyk hebben eenige mannen den muer van den hof der Jesuiten beklommen en dezen verwoest.

De linietroepen en de gendarmerie zyn ter plaets aengekomen toen de muitery in hare gansche kracht was. Het is slechts laet in den nacht en onder eenen slagregen dat de straten ontruimd zyn geworden.

Heden zondag is de openbare magt in getal. Hopen wy dat de menigte gehoor zal geven aen de goede vermaningen welke de openbare overheid haer in den dag heeft doen geven.

Men schryft uit Jemmappes kort by Bergen, 1 juny:

Gisteren is onze gemeente het tooneel geweest van een yselyk schouwspel.

Tegen 9 uren 's avonds begon eene groep van een honderdtal jongelingen de gemeente te doorloopen onder het geroep van *Weg de kalot!* Om 10 ure berond zich de menigte voor het gesticht der Broeders van de Christelyke leering. Onmiddelyk werden glazen en vensters aen stukken geslagen, de muiters drongen door die bres binnen en vernielden al wat hun onder de hand viel. De broeders vlugten langs den hof in de naburige wooningen. De broeder bestierder met twee zyner onderhoorigen verscholen zich op den zolder. De muiters ondertusschen drongen in de cellen, grepen het beddegoed aen, smeten hetzelve beneden den trap en bereidden zich om het te verbranden Het vuer heeft zich gelukkiglyk niet uitgebreid.

De broeder bestierder by de bedreigingen van brand kwam naer beneden en ondersteunde met de hulp zyner medebroeders eene heldhaftige worsteling tegen de woestaerds, waervan sommige lang de teekens zullen dragen. De broeders bezweken; hunne met wonden overdekte ligchamen werden door de bloedgieren op den branstapel gesmeten, en zy ontkwamen slechts den dood door de edelmoedigheid van eenige persoonen die het waegden door de rangen der barbaren te rukken om de ongelukkigen te verlossen. De woedende ellendelingen vroken zich op al hetgeen het huis bevatte. Al de meubels werden kort en klein gesla-

---

EEN VOORVAL VAN BAUDEWYN IX.

I.

In het jaer 1198 hield de graef Baudewyn IX, die reeds den kruistogt overwoog, welke hem later tot den troon van Konstantinopel moest verheffen, zich bezig met aen zyn volk wyze wetten te geven. Die vorst zag wel dat het menschelyk geslacht begon in beweging te raken, en dat de beschaving voortsgang deed, naer mate het Evangelie verspreid werd.

De Vlamingen hadden van zyne voorgangers privilegiën en vryheden bekomen. Hy wilde hun volledige grondwetten geven, die hunne regten verzekerden. Hy begunstigde buitengewoon den koophandel; en men bedriegt zich niet, wanneer men hem aenschouwt voor een' der vaderen van den voorspoed van het Noorden.

Hy zegde dikwyls dat, « volgens het licht der gezonde rede, de vorsten moesten geholpen en geëerd worden van hunne onderdanen; maer dat, wederkeerig, de regten der onderdanen heiliglyk moesten geëerd en onderhouden worden door den vorst. »

Hy, ver van op deze regten aen te leggen, vergrootte ze; en zoo hy langer geheerscht had, zou Vlaenderen de naburige volken in het vak van den voortgang nog verder achter zich hebben gelaten. Hy wilde overal dezelfde wetten, maten, gewigten en munten daerstellen. Hy was enkel op verbeteringen bedacht; en zyne grootste zorg was de belioeften van zyne Staten te onderzoeken.

Dikwyls ging hy alleen, gelyk hy zegde — op ontdekking, gekleed dat men hem niet kon kennen. Hy doorliep de velden en de plaetsen van samenkomst der steden; hy voegde zich by de goede lieden, ledigde gemeenzamelyk hunnen pot bier, en deed zich doorgaen voor een koopman van Artesië, of van het land van Luik; hy onderhield zich vryelyk over hunne gebruiken, hunne wenschen, hunne genegenheden; hy bestudeerde hunne zeden, teekende de gebreken aen die men hem aentoonde in de bediening van het regt, in den ontvang der lasten; hy nam kennis van het onregt en de kwellingen, die de baljuwen en de heeren zich somtyds toelieten. En dikwyls, zonder te kunnen raden, hoe hunne grieven van den vorst gekend waren, vonden de bedrukten zich geheel verbaesd, ze hersteld te zien, en regt te erlangen vóor men het gevraegd had.

De legende-schryvers hebben hierover vele voorvallen van Baudewyn IX byeen vergaderd. Dat, welk wy gaen verhalen, is echter niet dusdanig, als men het zou kunnen verwachten, volgens de inleiding, die men heeft moeten onderstaen. Zy heeft zelfs geen betrek met de goede lieden, die Baudewyn bewaekte om ze te beschermen. Maer men heeft zich overgelaten aen dit kleine voorwoord, om ook eer te geven aen het binnenleven van den grooten vorst die de held is geweest van de geschiedenis, die volgt:

Eens dat Baudewyn (men noemde hem nog niet Baudewyn van Konstantinopel) zich sedert weinigen tyd met zyn hof in de goede stad Brugge bevond, kreeg hy lust, na het middagmael, een zyner eenzame wandelingen te doen, in de dorpen, die in de nabuerschap der stad lagen. Brugge was reeds ryk en schoon; zoo talryk, dat de graef van Vlaenderen reeds toen dacht om haren omtrek te vergrooten, ontwerp dat maer zyne uitvoering zag in de tweede helft der volgende eeuw.

Baudewyn trad uit den *Burgt* of kasteel der Graven, door eene kleine hofdeur, zedig gekleed door een wambuis van grauw laken, met eene lederen broek. Hy was maer gewapend met een kort zweerd, zoo als er de kooplieden droegen; hy ging te voet, en hield in de hand eenen doornen stok in den oven gerookt.

Hy ging door Brugge. Alles bemerkende zonder zich te doen bemerken, trad hy langs de Zavelpoort de stad uit, doorliep eenige gehuchten en wachtte den nacht af in eene herberg, waer hy zich onderhield met lieden van het volk, die eene bruiloft vierden. Hy moest weinig weg afleggen om in de stad weder te keeren; Baudewyn keerde terug. De hemel begon zwart te worden wanneer hy de vlaemsche poort in 't zigt kreeg.

Ten gevolgen der onlusten en binnenlandsche oorlogen, die onder de vroegere bestieren hadden plaets gehad, waren er dan in Vlaenderen eenige gelukzoekers, die van roof leefden, zoo als men er in dien tyde, in alle landen van Europa aentrof. Het waren meerendeels oude wapenlieden, die om te leven geenen anderen stiel hebbende dan de wapenen, de groote wegen afstroopten, wanneer de vrede hun de geoorlofde plunderingen kwam ontnemen.

De kruistogten hadden Europa van een groot gedeelte dezer vagebonden verlost. Maer er bestonden er nog, ten anderen er kwamen zonder ophouden nieuwe by, met zoo minder vreesachtigheid, dat het regt der sterkte maer nauwelyks als wettig regt werd in twyfel getrokken. Sedert dat de koningen, met zelf de kooplieden, die door hunne landen trokken, aen te houden en te plunderen, het voorbeeld hadden gegeven van den roof gewapenderhand gepleegd, en voor eene ridderlyke daed aenzien, sedert dien hielden zich vele heeren op wacht in de bossehen, en de lieden, die ze durfden doortrekken, lieten er hunne goederen. Ook ziet men, een weinig later, den H. Lodewyk genoodzaekt de barons op de heilige relikwiën, een beding te doen zweren, waerdoor zy op eede beloofden, geene valsche munt meer te slaen, en de reizigers op de groote baen niet meer uit te plunderen.

Baudewyn IX was maer op twee honderd schreden meer van de vlaemsche poort, hy ontwaerde duidelyk in eenen der twee groote torens, die deze poort flankeeren, eenen man, die eene lamp droeg, op eenen trap verlicht door lange schietgaten, wanneer vyf struize, gewapende gasten, van